

SAVANNA NEWS # 38

tammikuu 2012

Hei kaikki!

Onnea uudelle vuodelle 2012! Helsingissä oli musta joulukuu ja vettä on satanut ihan eiliseen saakka. Myrskytkin ovat vaikeuttaneet arjen sujumista, monet taloudet ovat olleet ilman vettä ja/tai sähköä päiväkausia. Tänä aamuna maisema näyttää onneksi ihan toiselta. Meillä on lunta! Ja jopa pakkastakin pari astetta. Ihanaa!

Kevään kurssit on päivitetty nettisivuillemme. Kurssitarjontamme uudistuu merkittävällä tavalla, pääkaupunkiseudulla. Helsingin perus- ja jatkokurssit lopetetaan toistaiseksi ja tilalle olemme suunnitelleet 12-päiväisen perusteellisemman "kirahvi-kuuntelija" -koulutuksen. (Nimi vasta alustava! ☺) Tämä vaihtoehto on kypsytynyt mielessäni, kun olen vuosien varrella saanut niin monta kertaa palautetta siitä, miten vähän ehdimme harjoitella koulutuksissamme ja miten paljon teoriaa sisältyi joka kerran näihin kahteen kurssipäivään - niin paljon enemmän kuin mitä kykenee sisäistämään. Aikataulu on nyt kevyempi ja päivät sisältävät huomasti enemmän harjoittelua. Tutustuthehan [koulutuskalenterisivulla](#) uuteen mahdollisuuteen syventää NVC-taitojanne! Olette kaikki sydämellisesti tervetulleita, uudet ja vanhat NVC-opiskelijat. Jos olette jo käyneet peruskurssin, saatte 50 % alennusta ensimmäisestä 2-päiväisestä osasta, jos olette käyneet myös jatkokurssin, saatte 50 % alennusta kahdesta 2-päiväisestä osasta. Tämän koulutuksen myötä on tarkoituksena toteuttaa myös harras toiveemme NVC-taitoisten suomalaisten verkostoitumisesta ja yhteistyöstä tulevaisuudessa. Olemme suunnitelleet "kuuntelija-kirahvien" toimivan koulutuksen jälkeen esim. tukihenkilöinä joko pidempiä tai lyhyempiä ajanjaksoja. Savanna ConneXions saa enenevässä määrin pyyntöjä tukea erilaisissa kriisi- ym. haasteellisissa tilanteissa sekä yksittäisiä ihmisiä että ryhmiä, ja haluamme antaa yhä useammalle mahdollisuuden tulla kuulluksi ja saada selkeyttä elämän pyörteissä. "Kuuntelija-kirahvit" voisivat myös toimia yksin, pareina ja ryhminä, tilanteen laadusta ja tarpeista riippuen. Toiveenamme on laajentaa tätä 12-päiväistä koulutusta myös muihin kaupunkeihin pikkukuhiljaa.

Tervetuloa mukaan kaikille kurseille!

HELSINKI

"Kuuntelija-kirahvi" -koulutus:

Osa I	6.-7.3.2012
Osa II	8.-9.5.2012
Osa III	25.-26.9.2012
Osa IV	27.-28.11.2012
Osa V	15.-16.1.2013
Osa VI	12.-13.3.2013

OULU

Sovittelun alkeet:

Perjantai 27.1.2012 klo 09:00 - 16:00
Lauantai 28.1.2012 klo 09:00 - 16:00

Peruskurssi:

Perjantai 16.3.2012 klo 09:00 - 16:00
Lauantai 17.3.2012 klo 09:00 - 16:00

Jatkokurssi:

Perjantai 20.4.2012 klo 09:00 - 16:00
Lauantai 21.4.2012 klo 09:00 - 16:00

KEMI

Peruskurssi:

Keskiviikko 14.3.2012 klo 09:00 - 17:00
Torstai 15.3.2012 klo 09:00 - 17:00

NVC-materiaalit

Muistatthän käydä aika ajoin tutustumassa lisääntyvään [NVC-kirjavalikoimaamme!](#) Uusia kirjoja ovat ainakin ruotsalaisen kollegani Liv Larssonin kirjoittamat TACK!, Ilska, skuld & skam ja Relationsbesiktning. Livin kirjoittaman NVC-sovittelukirjan kääntäminen on loppusuoralla ja tarkoitus on saada se markkinoille helmikuussa. Kirjan nimeksi tulee Sovittelun taito.

Valmennustalo Virta Oy järjestää ensi vuonna ensimmäistä kertaa pitkäkestoisen, kaikille avoimen NVC-pohjaisen työyhteisösovittelu-koulutuksen Oulussa. Koulutus toteutetaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopiston kanssa. Kerrotthän myös työyhteisöissänne tästä mahdollisuudesta! Lisätietoja lähiaikoina Pohjois-Pohjanmaan [kesäyliopiston nettisivuilta](#) tai suoraan Eija Raatikaiselta, puh: 08 321 4071 ja sähköposti: eija.raatikainen@pohjois-pohjanmaa.fi [Lisätietoa Valmennustalo Virta Oy:stä ja koulutuksista](#)

Hanna Savanna, Savanna ConneXions

Hertta ja Hurtta eivät ole erityisesti ketään tiettyjä roolihahmoja. He edustavat ketä milloinkin, jotka joko haluavat tulla kuulluksi (Hurtta) tai haluavat kuunnella toista (Hertta). Yksityisyyden ja kunnioituksen tarpeiden vuoksi nimitämme milloin ketäkin Hurtaksi ja Hertaksi. He siis saattavat olla naisia, miehiä, lapsia, aikuisia, tms. Jos haluat tuoda oman tilanteesi muiden luettavaksi, niin olet tervetullut ottamaan yhteyttä meihin!

Hertta opettajan sijaisena

Kun aloitin sijaisuuteeni erässä kuutosluokassa, rinnakkaisluokan opettaja "varoitti" minua yhdestä pojasta etukäteen. Poika on tämän tarinan Hurtta ja minä Hertta. Opettajakollegani kertoi, että Hurtta tulee "testaamaan" minua ja että Hurtalle täytyy "näyttää hänen paikkansa" ja että Hurtta on "hankala".

Hurtta näytti aivan oikein heti alusta lähtien, että hän ei ollut äärettömän kiinnostunut yhteistyöstä minun kanssani. Hurtta jutteli kavereittensa kanssa melkein koko ajan, istui takaperin tuolillaan eikä kuunnellut kun yritin puhua hänelle ennen kuin menin aivan hänen viereensä. Silloinkin hän vältti katsekontaktia ja sanoi: "anteeksi, anteeksi" ja jatkoi sen jälkeen samaa rataa. Tuntien aikana hän keskitti huomionsa moneen muuhun asiaan kuin tehtäviin, joita oli tarkoitus tehdä. Siirsin hänet melko pian istumaan hieman erilleen muista, jotta keskittyminen luokassa olisi kaikille helpompaa. Muut oppilaat käyttäytyivät ihan niin kuin tavallisissa luokissa yleensäkin minun kokemukseni mukaan: osa oli hyvin puheliaita, osan oli vaikeata istua paikallaan, vaan he hilluivat ympäri luokkaa milloin teroittamassa muka kyniään jne. ja osa istui pulpeteissaan ja teki töitä aika itsenäisesti ja keskittyneesti.

Seuraavana päivänä ei Hurtta ollut tehnyt historian läksyään. Kun kysyin häneltä syytä, hän kertoi, ettei hän ollut ymmärtänyt sitä. Kysyin mitä hän ei ollut ymmärtänyt ja hän vastasikin, että oikeastaan hän oli ollut niin väsynyt, että hän ei ollut jaksanut tehdä sitä. Puhuin hetken siitä, miten arvostan sitä, että minulle kerrotaan asiat totuudenmukaisella tavalla. Lisäksi ehdotin, että Hurtan ehkä kannattaisi miettiä mihin aikaan hän voisi tehdä läksynsä, jottei hän olisi niin väsynyt, ettei enää jaksaa niitä tehdä. Hurtta sai historiantehtävän uudestaan läksyksi seuraavaksi päiväksi. Meidän oli tosin tarkoitus käydä yhdessä tehtävä läpi taululla luokassa. Hurtta kysyikin sitten, että saako hän kirjoittaa sen omaan vihkoonsa siitä sen sijaan että hän tekisi sen kotonaan? Kävimme seuraavan keskustelun:

Hertta: Nyt huomaaan että tämä tuntuu minusta vähän ristiriitaiselta. Toisaalta tuntuu tyhmältä sanoa sinulle, että sinun on ehdottomasti tehtävä se kotona yksin ja nyt istut vaan hiljaa ja kuuntelet. En tykkää pakottaa sinua tekemään sitä kotona rangaistukseksi siitä, ettet ollut tehnyt sitä, kun yhtä hyvin voisit kirjoittaa sen vihkoosi nyt. Toisaalta minua huolestuttaa se, miten muut luokassa kokevat sen, että sinä kopioit läksysi suoraan taululta, kun he taas ovat tehneet sen kotona niin kuin oli sovittu. Sinä et ole tehnyt läksyäsi ja hyötyisit nyt heidän työstään. Eli, nyt haluaisinkin kysyä teiltä muilta täällä, että kuinka monelle sopisi se, että Hurtta kopioi läksyn suoraan taululta. Viittäisitteko nyt, mikäli teille sopii?

(Kaikki oppilaat viittaavat yhtä lukuun ottamatta. Kuulen kommentteja tyyliin: "Okei, tämän kerran." ja "Hurtalla ei ole aina niin helppoa kun kaikki aina häntä haukkuvat." ja "Minä ainakin haluan auttaa...")

Yksi oppilas: Susanna ei viitannut.

Toinen oppilas: Joo, mutta se oli ainoa.

Hertta: Minulle kaikkien mielipiteet ovat tärkeitä, niin Susannan kuin muidenkin. Hurttiakin on vain yksi, niin kuin Susannaa, ja minulle on tärkeitä että sekä Hurtta että Susanna ja ihan kaikki saavat mahdollisuuden tulla kuulluksi. (Susannalle) Susanna, huomasin, ettet viitannut. Haluatko kertoa, miksi? (Susanna ravistaa päätään ja näyttää vähän vaivautuneelta)

Hertta: Okei, huomaaan, ettet halua kertoa. Arvaan, että sinua ärsyttää, koska reiluus on sinulle tärkeitä? Onko niin, että haluaisit kaikkien ottavan vastuuta ja tekevän itse läksynsä eikä saada valmiita vastauksia muilta? Onko sinulle tärkeää, että kaikki ottavat toisetkin huomioon? (Susanna nyökkää)

Hertta: Okei, minä kuulen, että nämä ovat sinulle tärkeitä asioita. Minullekin. (melko pitkä tauko) Nyt näen myös samalla, että kaikki muut viittasivat ja haluaisivat auttaa Hurttaa tekemään läksynsä. Minä haluaisin nyt mennä eteenpäin, mutta haluan vielä kysyä sinulta yhden kysymyksen. Sopisiko sinulle, että Hurtta tällä kertaa kopioisi läksyn taululta, jos Hurtta samalla myös kuulee, että kaikki eivät siitä tykkää? (Susanna nyökkää taas, aika nopeasti. Arvaan, että hän on vaivaantunut ja haluaa päästä pois tilanteesta. Hän on tähän mennessä ilmaissut itseään melko varovaisesti luokassa, pysynyt hieman erillään muista ja arvaan, että hän ei ole tottunut olemaan huomion keskipisteessä, joten valitsen eteenpäin menemisen, etten kiinnitä häneen niin paljon huomiota, että se tuntuisi epämuikavalta.)

Hertta: Okei. Huomaatko Hurtta, että toiset haluavat auttaa sinua tekemään läksysi vaikka jonkun mielestä onkin epäreilua, että sinä et joudu tekemään läksyäsi kotona niin kuin muut? Ja kuuletko, että jotkut haluavat auttaa sinua siksi, koska ovat sitä mieltä, että sinulla ei ole aina helppoa?

Hurtt: (katsoo pulpettiin päin ja nyökkää, näyttää vähän vaivaantuneelta)

Hertta: Miltä tuntuu kuulla tämä kaikki?

Hurtt: Joo... hyvältä... (katsoo edelleen pulpettia)

Useat oppilaat viittaavat: Tiedätkö, että Hurtalla ei ole aina niin helppoa. Kaikki vaan huutavat hänelle koko ajan. Hänellä ei ole mitään mahdollisuutta tehdä mitään. (Oppilaat jatkavat ja kertovat juttuja siitä, miten eri opettajat ovat häntä kohdelleet. Hurtt näyttää pienenevän ja pienenevän tarinoiden edetessä.)

Yksi oppilas viittaa tosi innokkaasti ja annan hänelle puheenvuoron.

Oppilas: Minä haluan kysyä Hurtalta sitä mitä olen pitkään miettinyt, että miltä se tuntuu kun kaikki vaan huutavat sinulle koko ajan? Onko se niin, ettei sinua edes huvita tehdä mitään, ettet välitä enää mistään?

(Hurtt ei vastaa kysymykseen vaan katsoo vain pulpettiaan)

Toinen oppilas (ärsyyntyneenä): Vastaa nyt, Hurtt!

Hertta: Odottakaas vähän. Luulen, että tämä on aika rankkaa Hurtalle. Hän tarvitsee ehkä vähän aikaa miettiä mitä sanoisi...

Hertta: Hurtt, minä kuulin sen mitä hän sanoi tällä tavalla: Onko niin, että tuntuu toivottomalta edes yrittää tehdä läksyjä, koska olet vakuuttunut, että teitpä miten vaan, niin se ei kuitenkaan auta? Huolestuttaako sinua, että opettaja on kuitenkin vihainen ja huutaa sinulle?

(Hurtt laittaa kädet kasvoilleen ja alkaa itkeä. Useat oppilaat nousevat ja menevät hänen luokseen. Yksi poika istuu hänen viereensä ja haluaa häntä. Muutama muukin oppilas alkaa itkeä, yrittää lohduttaa Hurttia ja toisiaan ja alkaa kertoa tuottuneena muista tilanteista, missä Hurttia on kohdeltu epäoikeudenmukaisesti ja missä ovat olleet mukana. Useimmat tarinoista ovat tapahtuneet heidän oman opettajansa seurassa)

Yksi oppilas: Minä herään keskellä yötä jos olen unohtanut tehdä läksyni ja teen ne silloin, koska minua pelottaa, että se (opettaja) suuttuu ja huutaa minulle. On epäoikeudenmukainen että se huutaa minulle niin paljon jos unohtan yhden kerran, monet muut unohtavat paljon useammin!!

Toinen oppilas: Kun minä sanoin uskontotunnilla, että Jumalaa ei ole, niin sen naama meni punaiseksi ja se täräsi ja huusi, että varmasti on olemassa, siitä on todisteita. Täytyyhän minun saada sanoa se, mitä minä uskon!

Kolmas oppilas: Kerran se paiskasi minun pulpetin kannen kiinni niin lujaa, että minä melkein tipuin tuoilta kun pelästyin niin kamalasti. Se huutaa korvaan ja paiskoo meidän pulpettien kansia. Eihän semmoista saa olla!

Neljäs oppilas: Minä olen jutellut vanhempieni kanssa, mutta ne vaan sanovat, että opettaja voi nyt niin huonosti, ettei sille voi tehdä mitään.

Viides oppilas: Se sanoo koko ajan meille, että on tärkeää oppia keskustelemaan. Miksi se ei näytä miten se tehdään? Se on opettaja, sen pitää osata paremmin!

Kuudes oppilas: Se on ihan raivona ja naama punaisena kun se huutaa meille.

Seitsemäs oppilas: Se laittaa meidät itkemään ja nolaa meidät toistemme edessä kun kertoo meistä juttuja. Eihän niin saa tehdä? Jos oppilaat itkevät kun opettaja huutaa niille, niin eiväthän asiat ole niin kuin niitten kuuluu olla?

Olen ihmeissäni kaikesta, mitä tapahtuu ja vähän järkyttynyt siitä, mitä "nappeja olen mennyt painamaan" ja mietin, miten ihmeessä käsittelisin tätä tilannetta eteenpäin. Vedän syvään henkeä ja teen parhaani kuullakseni oppilaita - käännän sanotun tunteiksi ja tarpeiksi ja kohtaan kaikki empaattisesti. Samalla yritän pitää järjestystä yllä luokassa, jotta kaikki, jotka haluavat sanoa jotakin, saavat siihen varmasti tilaa. Samanaikaisesti toivon, ettei kukaan juuri nyt tulisi uuden sijaisopettajan luokkaan, kun 4-5 oppilasta itkee ja tunnelma on melko kaoottinen...!

Samalla kun kuuntelen heitä, kerron myös heille millaista opettajasta on tulla luokkaan, missä kukaan ei kuuntele, kukaan ei tunnu välittävän oppimisesta ja saa huutaa saadakseen äänensä kuuluville kaiken muun puheen yli. Kuinka vaikeata saattaa olla keksiä toimiva tapa siihen ilman uhkailua ja rangaistuksia. Painotan sitä, että opettajat ovat myös ihmisiä ja hekin saattavat tuntea itsensä avuttomiksi ja vihaiseksi ja toimia tavalla, mitkä eivät ole rakentavia silloin kun ei tiedä mitä tekisi, että tulisi paremmin kuulluksi ja ymmärretyksi. Tätä jatketaan melko kauan. Oppilaat tuovat vahvasti esille mielipiteen, että opettajan pitäisi tietää paremmin ja pian alkaa keskustelu siitä, kuinka huono tämä opettaja on, kuinka kamala kaikilla tavoilla ja kuinka he haluaisivat laittaa tämän "syömään omaa lääketään". He puhuvat siitä, kuinka lyöttäytymällä yhteen heistä tulisi voimakkaampia ja joku ehdottaa, he voisivat nolata opettajan samalla tavalla kuin tämä on nolannut heidät.

Hertta: Näen, että olette monista asioista tuottuneita ja uskon siihen, että on tärkeää, että saatte kertoa niistä ja tulette niissä kuulluksi. Nyt alkaa tämä kuitenkin minusta olla epäoikeudenmukainen, kun kuulen niin paljon sanoja siitä, miten huono teidän opettajanne on ja kuinka haluatte kostaa hänelle. Minusta ei ole kiva kuulla sellaista, koska en usko, että se johtaa mihinkään positiiviseen muutokseen. Minä olen täällä sijaistamassa häntä ja minä en halua olla mukana sellaisessa, että hänestä puhutaan pahaa hänen selkensä takana. Ymmärrän, että olette kiihtyneitä ja että teidän on ehkä vaikeaa tehdä yhteistyötä hänen kanssaan. Minä haluan kuunnella ja myös auttaa teitä jos vain voin. Siksi pyydän teitä kertomaan mitä teissä tapahtuu - mitä te pelkäätte ja mikä teitä rasittaa ja minkä asioiden toivoisitte olevan toisin. Uskon, että sen

kertomisesta myös omalle opettajallenne olisi hyötyä. Jos kerrotte hänelle vain miten huono hän on, niin en usko, että hän ottaa sen vastaan kovin hyvin ja hän ei varmaankaan halua kuunnella teitä. Minua kiinnostaisi myös kuulla, että haluaisitteko te auttaa häntä ja toisianne tulemaan jollain tavalla paremmin toimeen.

Keskustelu jatkuu rakentavammassa hengessä ja pikkuhiljaa siirrytään miettimään, että "mitä me voisimme tehdä"? Oppilaat toteavat, että heidän opettajansa on koulun rehtori, joten he eivät voi mennä "valittamaan" kenellekään koulussa. He ovat myös puhuneet vanhempiensa kanssa, ja ovat saaneet sellaisen vastauksen, että mitään ei voi tehdä, koska opettaja voi niin huonosti. (En tunne tätä asiaa tarkemmin, mutta esiin tulee monessa kohtaa se seikka, että opettaja voi huonosti.) Pikkuhiljaa näyttää yksi sujuvasanainen tyttö saavan jollain tavalla johtajan roolin ja alkaa ehdottaa mitä he voisivat tehdä.

Tyttö: Me voisimme sanoa hänelle, että meitä pelottaa kun hän huutaa meille. Me ymmärrämme, että joskus saattaa olla rankkaa, mutta että me toivomme silti, että hän ei silti huutaisi ja paiskoisi pulpettien kansia.

Toinen oppilas: Ei hän kuitenkaan kuuntele meitä. Ei siitä tule mitään.

Tyttö: Niin mutta jos mitään ei tapahdu, niin me voisimme sanoa sitten seuraavalla viikolla, että meidän puhuttiin tästä viime viikolla ja me ollaan huomattu, että sinä edelleen huudat meille...

(Tässä kohtaa huomaan pitäväni sitä hyvänä ideana, että yksi oppilaista kertoisi heidän toiveensa opettajalle. Neuvon, että muut olisivat hiljaa eivätkä alkaisi huutamaan kaikesta siitä, mitä opettaja on tehnyt väärin, vaan antaisi yhden rauhallisesti kertoa mitä oli sovittu ja sitten antaisivat hänen vastata tai vaihtoehtoisesti antaisivat hänen olla ja sulatella rauhassa sitä, mitä on kuullut. Painotan sitä, että kaikilla on aina oikeus kertoa mitä itse tuntee ja tarvitsee. Sanon myös, että joskus saattaa viedä vähän aikaa, kun puhutaan asioista, mihin ei olla tyytyväisiä. Se ei ole helppoa kenellekään osalliselle. Kerron, että uskon monen opettajan oppineen että oppilaat on saatava hiljaisiksi keinolla millä hyvänsä. Ja että ainoa tapa tehdä se on uhkailla ja rangaista, mikäli oppilaat eivät tottele. Ja että monet ihmiset eivät tiedä, että on muita tapoja puhua ja tehdä sopimuksia. Ja että riski on myös olemassa, etteivät asiat muutu vaikka niistä yrittääkin puhua - ainakaan heti. Ja että silti voi tuntua hyvältä, että ainakin itse tietää ja yrittää kertoa mistä ei tykkää. Oppilaat keskustelevat innoissaan vaihtoehtoista. Pikkuhiljaa vetäydyn keskustelusta ja keskeytän sen, kun tunti päättyy. Tarkistan Hurltalta, että hän on ok ja pyydän häntä tulemaan luokseni, mikäli hän haluaa jutella lisää. Sitten lopetan tunnin.

Oppilaat jatkavat keskustelua pitkin päivää, piirustustunnilla ja välitunneilla. Hurlta vaikuttaa melko vaisulta. Oppilaat keskustelevat innokkaasti siitä, kuinka voisivat puhua opettajalleen ja kääntyvät usein sen tytön puoleen, joka on saanut johtajan roolin. Pidän

itseni keskustelun ulkopuolella, ellei minulta suoraan kysytä jotakin.

Oppitunnit sujuvat paljon paremmin kuin aiemmin, minä tulen kuulluksi ja kohdatuksi kunnioittavammin. Yksi teemoistamme on kuunteleminen - oppilaat palaavat siihen usein, ja minäkin kerroin avoimesti omista tarpeistani tulla kuulluksi, saada puhua rauhassa ja siitä, miten stressaavaa minulle on jos joku toinen puhuu samaan aikaan kuin minä. Ja kerron siitä, miten tärkeätä minulle on tulla kuulluksi ja miten toisten kuunteleminen merkitsee minulle sitä, että osoittaa kunnioitusta ja huomiota toisille. Ja että miten minun mielestäni on tärkeätä, että yhtä lailla aikuiset ja lapset osoittavat tätä kunnioitusta ja huomiota toisilleen.

Useissa yhteyksissä tulee esiin myös itsensä ilmaiseminen, koska oppilaat huomaavat, että sanon asioita eri tavalla kuin mihin he ovat tottuneet. Esimerkiksi kerran Hurlta tiputtaa ruokasalissa muovisen lasin lattialle, ja se pyörii toisen pöydän alle. Hurlta ja oppilaat hänen ympärillään katsovat nopeasti minuun päin ja huomaan heidän olevan varuillaan.

Hertta: Ohoh! Voisitko pyytää apua, että saisit lasisi takaisin?

Hurlta (mutisee): Joo.

Hurlta kävelee viereiseen pöytään ja pyytää yhtä oppilasta antamaan lasin hänelle. Sitten hän istuu takaisin pöytänsä ja muut hänen ympärillään ihmettelevät, mitä minä sanoin.

Hurlta: Se sanoi että minä pyytäisin apua! Se sanoi Ohoh! Se sanoi todellakin, että Ohoh!

Yksi oppilas: Täällä on totuttu kuulemaan huutoa. NYT NOSTAT SEN LASIN YLÖS JA ISTUT HILJAA PAIKOILLASI, MUUTEN...

Joitain kertoja oppilaat kysyivät minulta myös kuinka minä olisin toiminut eri tilanteissa, missä eri opettajat olivat toruneet oppilaita. Esimerkiksi tilanteessa, jolloin yksi opettaja oli vetänyt Hurltan kädestä takaisin leipätiskille, kun hän oli tiputtanut pöydälle voita, ja pakottanut Hurltan hakemaan paperia ja pyyhkimään voin pois. Tulkitsin tämän niin, että he olivat toisaalta ihmeissään tullessaan kohdatuksi toisella tavalla kuin mihin olivat tottuneet, ja toisaalta olivat kiinnostuneita kuulemaan, miten voisi kommunikoida tilanteiden ollessa hankalia.

Päivän jälkeen kerroin rinnakkaisluokan opettajalle vähän siitä, mitä oli tapahtunut Hurltan ja läksyjen tekemisen kanssa sekä mainitsin että siitä seurasi keskustelua luokassa. Pyysin häntä kertomaan tästä luokan omalle opettajalle kun hän tulee takaisin. Rinnakkaisluokan opettaja suuntasi huomionsa siihen, että Hurlta on laiska eikä välitä mistään ja hänelle pitää näyttää paikkansa. Samanaikaisesti Hurlta on kuulemma pidetty ja tällä on kyky saada kaverit "puolelleen". Opettaja vaikutti kuitenkin olevan vähän kiinnostunut myös toisenlaisista tulkinnoista, varsinkin sen jälkeen kun oli todennut, että nythän minulla on mahdollisuus soveltaa käytäntöön psykologian opintojani. Hän vaikutti olevan samaa mieltä siitä, että

Hurtalla ei ole aina niin helppoa, mutta että koska tällä ei ollut mitään diagnoosia, mitä syyttää käytöksestään, niin hänen ei tulisi saada mitään erityiskohtelua. Mutta opettaja sanoi myös, että ehkä Hurttia kaipaisi enemmän tukea kotoaan läksyjen tekemiseen ja muihin rutiineihin, esimerkiksi riittävän unen saamiseen. Lupasin kertoa hänelle miten jatko sujui ja pystyinkin seuraavana päivänä kertomaan hänelle, että Hurttia oli tehnyt läksynsä ja yhteistyö luokassa sujui paremmin.

Oppilaat tulivat seuraavina päivinä monta kertaa juttelemaan minun kanssani. He kysyivät mitä minä teen silloin kun en tehnyt opettajan sijaisuuksia ja kertoivat, että toivoivat, että minusta tulisi heidän opettajansa. Silloin kerroin heille, että minusta ei tulekaan opettajaa vaan että opiskelen vuorovaikutusta ja psykologiaa ja opettelen sellaisia asioita, että mitä ihmiset tarvitsevat voidakseen hyvin ja kuinka ihmiset voivat puhua keskenään ja sopia asioita. He kertoivat, että se oli heidän mielestään tärkeää ja että sellaista tarvittaisiin heidän mielestään kouluissa.

Tämä sijaisuus oli minulle todella tärkeä kokemus. Olin monta vuotta sitten toiminut jonkin verran opettajan sijaisena eri kouluissa. Kun nyt aloitin nämä työt uudestaan pitkän tauon jälkeen, uutta oli se, että tässä välissä olen opiskellut NVC:tä. Huomasin, että asiat olivatkin hieman monimutkaisia, kun mielestäni hyvä opettajuus ei ollut enää sitä, miten hyvin saan oppilaani pidettyä kurissa ja keskittymään tehtäviinsä. Huomasin myös, että oli vaikeaa olla myötäelävä ja läsnä kouluympäristössä. Vaikuttaa siltä, että sekä aikuiset että lapset ovat tottuneita menetelmiin, joissa yksi käskee ja toinen tottelee, muuten tulee rangaistuksia. Kun en käskenyt, oppilaat vaikuttivat kokevan sen niin, että nyt voi tehdä mitä huvittaa: "tuota sijaista ei tarte pelätä eikä ottaa tosissaan". Voi miten helppoa oli taas sortua huutamiseen, uhkaamiseen ja käskemiseen, ja miten harmitti jälkepäin kun en ollut toiminut omien arvojeni mukaisesti enkä osannutkaan käyttää uusia vuorovaikutustaitojani. Tai - vielä pahempi - mitä jos ne eivät toimineetkaan?!

Kokemus tämän luokan ja Hurtan kanssa oli jälleen minulle iso askel kohti elämistä omassa arvomaailmassani. Koin koko tilanteen ikään kuin lahjana. Minä en tehnyt mitään muuta sen eteen kuin olin läsnä ja annoin tilaa tunteille ja tarpeille sekä itsessäni että muissa. Siitä seurasi yhteys Hurttaan ja hänen luokkakavereihinsa, mikä tuntui todella merkitykselliseltä. Olen tehnyt monta vuotta työtä itseni kanssa sisäistääkseeni vuorovaikutustaitoja, joilla rakentaisin syvemmän yhteyden kanssaihmiisiin. Nyt juhlin todella sitä, että sain kokea, miten tämä työ kantoi hedelmää. Nyt kaikki, mitä tarvitsin "oli siellä" ja toimi kuin itsestään. Olin vain läsnä, avoin sille mitä sisälläni ja ympärilläni olevissa ihmisissä tapahtui. Juhlin lisäksi sitä, miten merkityksellinen tämä kohtaaminen vaikutti olevan myös Hurtalle. Olen tavannut hänet muutaman kerran kylän kaupassa ja toimiessani sijaisena eri luokissa samassa koulussa. Hän tulee aina moikkaamaan minua ja saattaa kertoa kavereilleen että 'tuo on vaan paras' (minkä tulkitsen tavaksi kertoa, miten syvästi hän kokee tarpeidensa tulleen kuulluksi). Minunkin tekee mieli kertoa hänestä, että 'tuo on vaan

niin paras!' koska olen niin kiitollinen siitä mitä opin ja sain kokea hänen seurassaan. Tästä tapahtumasta on kulunut jo jonkin aikaa, niin olen ehtinyt olla muissakin kouluissa kokemassa, miten kauniilla tavalla yhteys voi syntyä. Olenkin huomannut, että haluaisin sanoa jokaiselle oppilaalle ja luokalle, että 'te ootte vaan niin parhaita!' ☺ Niin kiitollinen olen siitä ilosta ja yhteydestä, jota olen heidän kanssaan saanut kokea!